

გლობალიზაციის თეორიული ასპექტები

რეზიუმე

ზურაბ კოზმავა
სტუ-ს დოქტორანტი
E-mail: barata49@mail.ru

სტატიაში განიხილება გლობალური ეკონომიკის ფორმირების ისტორიული და თეორიული ასპექტები, აღნიშნულია, რომ კონკურენცია ბაზრის წილის მოპოვებისათვის გლობალური ხასიათს იძენს და ქვეყნებისათვის გლობალურ ეკონომიკაში მონაწილეობა აუცილებლობას წარმოადგენს.

ავტორს მიაჩნია, რომ თანამედროვე პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური მოვლენები (ცივი ომის დასრულება, თავისუფალი ბაზრების აღმავლობა, რეგიონალიზმის ზრდა) მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში აყალიბებს სრულიად ახალ ასპექტებსა და განზომილებას. ეს ტენდენციები ზემოქმედებს არა მარტო კომპანიების საქმიანობის მოცულობაზე და მათ კონკურენტულ სტრატეგიებზე, არამედ განსაზღვრავს კონკრეტული საქმიანობის განხორციელების მიზანშეწონილობას.

ავტორი თვლის, რომ გლობალიზაცია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების ძირითადი ტენდენციაა, ამიტომ აუცილებელი გახდა მანვენებელთა გარკვეული სისტემის შემუშავება, რომელიც გამოდგება სხვადასხვა ეკონომიკისა თუ ეკონომიკური სუბიექტის გლობალიზაციის ხარისხის შესაფასებლად. ამ პრობლემებზე მუშაობს ზოგიერთი საერთაშორისო ორგანიზაცია.

საკვანძო სიტყვები:

გლობალიზაცია
გლობალიზებული ბაზარი
გლობალიზაციის თეორია

შესავალი

გლობალური ეკონომიკის ფორმირების ისტორიული და თეორიული ასპექტები ეკონომიკური კავშირები ქვეყნებს შორის ამა თუ იმ ფორმით ხორციელდება იმდენივე ხანია, რამდენსაც სახელმწიფოების არსებობა ითვლის, თუმცა უფრო ადრეც, სხვადასხვა ტიპის საზოგადოებებს (თემებს, ერთობებს) შორის არსებობდა ეკონომიკური ურთიერთობები, რომელთა მასშტაბებმა თანამედროვე პირობებში მთელი მსოფლიო მოიცვა. ეს თვალსაჩინოა არამა-

რტო მსხვილი საერთაშორისო ფირმების ოპერაციებით; ნებისმიერ ადამიანს ყოველდღიურად უხდება შეხება საერთაშორისო კომერციულ კულტურასთან. სამეცნიერო წრეები და პრაქტიკოსები სულ უფრო ხშირად საუბრობენ მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციის, როგორც მისი განვითარების ძირითადი ტენდენციის შესახებ. დიდი დებატები მიმდინარეობს მის ბუნებაზე, როლსა და შედეგებზე, მაგრამ აღსანიშნავია, რომ ეს დავა არ ეხება ეკონომიკურ კავშირებს, როგორც ასეთს. დავას იწვევს ერთი რეგიონის ან ქვეყანათა ჯგუფის ხარჯზე მეორის მიერ სარგებლის მიღების პრობლემები. გლობალიზაცია, ასევე, განუყოფლად დაკავშირებული კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნების პრობლემებთან. არა მხოლოდ მსხვილი, არამედ საშუალო ზომის კომპანიებიც ამჩნევენ, რომ კონკურენცია ბაზრის წილის მოპოვებისათვის გლობალური ხასიათს იძენს და მათთვის გლობალურ ეკონომიკაში მონაწილეობა აუცილებლობას წარმოადგენს, თუ სურთ არ დამარცხდნენ კონკურენტულ ბრძოლაში. ამდენად, მსოფლიო ეკონომიკასთან უფრო მჭიდრო ინტეგრაციისკენ სწრაფვის ძირითადი ფაქტორი არის იმის გააზრება, რომ უკვე მისი მონაწილენი ვართ.

1. გლობალიზებული ბაზარი და მსოფლიო

საქონლის უმრავლესობას, რომელსაც ყოველდღიურად მოვიხმართ აქვს გარკვეული საერთაშორისო კომპონენტები. არა აქვს მნიშვნელობა, რომელ ბაზარს განვიხილავთ შიგა ბაზრად; დანარჩენ მსოფლიოს შეუძლია გაცილებით ფართო არეალის შემოთავაზება საქონლისა და მომსახურების გაყიდვისათვის ან მათ შესაძენად. 10 საერთაშორისო ეკონომიკური კავშირები ყველაზე მარტივი ფორმით გამოვლინდება როგორც საექსპორტო-საიმპორტო სავაჭრო ოპერაციები, რომლებიც მსოფლიოს მასშტაბით ყოველდღიურად სხვადასხვა ზომის მქონე კომპანიების მიერ ხორციელდება. შესაძლოა, ამ პროცესში ჩართუ-

ლი იყოს შუამავალი, რისთვისაც გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლის გარკვეულ ნაწილს იღებს. ამ სტადიაზე წარმოება მთლიანად შიგა ბაზარზეა თავმოყრილი. უცხოურ ბაზრებზე საქონლისა და მომსახურების გაყიდვის ეს მარტივი მეთოდიც კი ბევრ კითხვას ბადებს, იმასთან დაკავშირებით, თუ რა წარმოდგენს ბაზარზე ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და შემდგომი წარმატების რეალურ პირობას; რა შეიძლება მიიღოს ან დაკარგოს ფირმამ და ქვეყანამ ამა თუ იმ ბაზარზე საქმიანობის გაფართოებით; როგორ უნდა განისაზღვროს მიზნები და ეკონომიკური პოლიტიკის რა ღონისძიებებია ამისათვის საჭირო; კომპანიების წინაშე ამ კითხვების მიღმა დგას მომხმარებელზე გრძელვადიანი ორიენტირების, საერთაშორისო ბაზრებზე წარმოებისა და მომსახურების გაწევის პრობლემები, ხოლო ქვეყნების წინაშე თუ როგორ შეუწყობს ხელს ეს პროცესები მათს ეკონომიკურ განვითარებას და საერთაშორისო კონკურენტუნარიანობას, რაც უკავშირდება შესაბამისი პოლიტიკისა და ინსტიტუტების ამოქმედების პრობლემებს. ქვეყნებს შორის ეკონომიკურ კავშირებს ფართო მნიშვნელობით თუ განვიხილავთ, იგი არ გულისხმობს მხოლოდ ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციებს, არამედ მის მიღმა დგას სხვადასხვა ეკონომიკური სუბიექტების განსაზღვრული სტრატეგიული ხედვით აღჭურვილი საქმიანობა, ხოლო ეროვნული ბაზარი განვიხილავთ, როგორც მსოფლიო ბაზრის ერთი ინტეგრირებული ასპექტი. თანამედროვე ფირმები მრავალ ბაზარზე ერთდროულად საქმიანობენ, რისთვისაც მათ ესაჭიროებათ კონკურენციის შესახებ ფართო წარმოდგენა და მის საფუძველზე კონკურენტული უპირატესობის მოპოვების გზების დადგენა მუდმივად დინამიკურ გარემოში. ამასთანავე, ცალკეული კორპორაციული გადაწყვეტილების მისაღებად აუცილებელია კომპანიებს წარმოდგენა ჰქონდეთ გლობალური პრობლემების შესახებ, ასევე, გაიაზრონ ის შიგა ეკონომიკური და პოლიტიკური ტენდენციები, რომლებიც ფირმების სამოქმედო ქვეყნებში 11 მიმდინარეობს. თანამედროვე პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური მოვლენები (ცივი ომის დასრულება, თავისუფალი ბაზრების აღმავლობა, რეგიონალიზმის ზრდა) მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში აყალიბებს სრულიად ახალ ასპექტებსა და განხილვებს. ეს ტენდენციები ზემოქმედებს არა მარტო კომპანიების საქმიანობის მოცულობაზე, კონკურენტულ სტრატეგიებზე, არამედ განსაზღვრავს, საერთოდ, მოცემული საქმიანობის განხორციელების მიზანშეწონილობას. ეროვნულ საზღვრებს გარეთ ეკონომიკური საქმიანობის გატანას და წარმატებულ განხორციელებას მოაქვს მნიშვნელო-

ვანი სარგებელი. მათ შორისაა:

- არსებული ბაზრების მნიშვნელოვნად გაფართოება;
- ახალი შესაძლებლობებისა და ალტერნატივების წარმოჩენა;
- რესურსების წყაროების ფართო ხელმისაწვდომობა;
- შერწყმების, შთანთქმების, ერთობლივი საწარმოებისა და პარტნიორობის სხვადასხვა ფორმის გამოყენების შედეგად მიღებული უპირატესობები;
- ახალი სასაქონლო შესაძლებლობები ახალი ბაზრების მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად;
- რენტაბელობის ამაღლება და სხვა.

2. გლობალიზებული ბაზრის თეორიები

ჯერ კიდევ ა. სმიტის, დ. რიკარდოს, ჯ. მილის, ა. ჰეკშერის, ბ. ოლინის, მ. პორტერისა და სხვა მოაზროვნეთა ნაშრომებიდან ჩანს, რომ ეკონომიკური საქმიანობა ყოველთვის ამჟღავნებს მიდრეკილებას საწყისი ეროვნული ეკონომიკური გარემოს მიღმა გაფართოებისაკენ. დღევანდელ გარემოში მოქმედი ეკონომიკური სუბიექტების საქმიანობა სცდება ერთი ქვეყნის ფარგლებს და გლობალიზაციის პირობებში უდიდეს მასშტაბებს აღწევს. მართალია, უამრავი კომპანია უკვე ათწლეულებია ჩაბმულია საერთაშორისო ოპერაციებში, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ მათი საქმიანობა ყოველთვის გლობალური იყო. გლობალიზაცია არაა იგივე, რაც უბრალოდ საერთაშორისო ბიზნესში ჩართვა. განსხვავება ხარისხობრივია და გულისხმობს თვით საერთაშორისო ბიზნესის 12 სუბიექტების ტრანსფორმაციას და მათი სტრატეგიული ორიენტაციების ცვლილებას. გლობალიზაციის ფენომენი ფართო, ცვალებადი და მრავალფეროვანია, ამიტომ განსხვავებული მოსაზრებები არსებობს მისი ისტორიული ბუნების, მამოძრავებელი ძალების, საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროზე მისი ზემოქმედების შედეგების შეფასების თვალსაზრისით. დასავლურ ლიტერატურაში გლობალიზაციის განსაზღვრის ცენტრალურ იდეად მიღებულია ის ფაქტი, რომ მსოფლიოში სწრაფად იზრდება სხვადასხვა ქვეყანაში მცხოვრებთა შორის განხორციელებული გარიგებების წილი. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განმარტებით¹, ეკონომიკის გლობალიზაცია გულისხმობს ეროვნულ საზღვრებს მიღმა საქონლისა და მომსახურების მზარდი ნაკადების მოძრაობისა და შესაბამისი ორგანიზაციული სტრუქტურებ-

ის ფორმირების პროცესს, რათა სათანადოდ იმართებოდეს საერთაშორისო ეკონომიკური გარიგებების სულ უფრო მზარდი ქსელი. შ. იუზუფისა და ჯ. სტიგლიცის განმარტებით, გლობალიზაცია ნიშნავს სულ უფრო მჭიდრო ინტეგრაციას სავაჭრო, კაპიტალისა და იდეების ნაკადების ზრდისა და ტენკების საინვესტიციო საქმიანობის გავლენით საერთაშორისო საწარმოო ქსელების ჩამოყალიბების შედეგად 2. რ. ჰარისი მიიჩვევს, რომ გლობალიზაცია არის საქონლისა და მომსახურების წარმოების, დისტრიბუციისა და მარკეტინგის მზარდი ინტერნაციონალიზაცია.

ეკონომიკის გლობალიზაციის სხვადასხვა განსაზღვრების ურთიერთშეჯერების საფუძველზე იკვეთება მათი საერთო მახასიათებელი: ლიბერალიზაცია. იგი, როგორც ეკონომიკურ საქმიანობაში მონაწილეობის თავისუფლება ქვეყნის შიგნით და საზღვარგარეთ, ეკონომიკური გლობალიზაციის განუყოფელი ნიშან-თვისებაა. მსოფლიო ეკონომიკაში ლიბერალიზაციის აქტიური ტენდენციები 1970-იანი წლებიდან გამოიკვეთა, როდესაც განვითარებულ სახელმწიფოებში მასობრივი წარმოებისა და მოხმარების სისტემამ ამოწურა თავისი განვითარების შესაძლებლობები. ინვესტიციები, რომლებიც ძირითადად სამრეწველო სექტორში მიემართებოდა, გადაერთო საეკულაციურ სფეროში, გაიზარდა უმუშევრობისა და ინფლაციის დონეები, ხოლო ქვეყნებს შორის კონკურენცია გამძაფრდა. ამან უბიძგა 32 ინვესტორს, ეძებნათ კაპიტალის დაბანდების უფრო მომგებიანი სფეროები. კონკურენციამ დააჩქარა ტექნოლოგიური წინსვლა, რაც, თავის მხრივ, აუალიბებს გლობალურ ინფრასტრუქტურას განვითარებული მომსახურების სფეროსა და კომუნიკაციების სისტემის სახით. აღნიშნულ პროცესებთან ერთად, დღის წესრიგში დადგა ეკონომიკური პოლიტიკის ორიენტირების ცვლილების საკითხი. ამ პროცესების გამოვლინება იყო მსოფლიო მასშტაბით კაპიტალის ახლებური რეკონფიგურაცია, რაც გარიგებების განხორციელების გზაზე შეზღუდვების მოხსნის შედეგად გახდა შესაძლებელი. წარმოების რეორგანიზაციის პროცესები, რომელთა დამახასიათებელ ნიშნებად იქცნენ მოქნილი წარმოება, მოქნილი კომპანიები, მოქნილი სამუშაო ძალა, წარიმართა ნეოლიბერალიზმის, ნეომოდერნიზმისა და პოსტფორდიზმის იდეოლოგიების ჩარჩოებში. ლიბერალური ეკონომიკური წესრიგის დამკვიდრების კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი სტიმული იყო გათავისუფლებული ქვეყნების მხრიდან ახალი მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის ჩამოყალიბების ინიციატივის გამოხატვა, რაც გულისხმობდა საერთა-

შორისო ორგანიზაციების მიერ ისეთი წესებისა და მარეგულირებელი ნორმების შემუშავებას, რომლებიც უზრუნველყოფდნენ არა მხოლოდ წამყვანი ქვეყნების, არამედ, ასევე, მსოფლიო ეკონომიკის პერიფერიებისთვის სასარგებლო გადაწყვეტილებათა მიღებას. უფრო ადრე, 1944 წ. ბრეტონ-ვუდის კონფერენციამ განსაზღვრა ინსტიტუციური ინფრასტრუქტურა ლიბერალური ეკონომიკური წესრიგის პრინციპების განხორციელების უზრუნველსაყოფად. სსფ-ს და მსოფლიო ბანკს დაეკისრა მაკროეკონომიკური წონასწორობის საფუძვლის ფორმირება, რომლის გარეშე ლიბერალური ეკონომიკური სისტემის შენარჩუნება ეკონომიკურად და პოლიტიკურად შეუძლებელი იქნებოდა. ლიბერალიზაციის წყალობით გაფართოვდა კაპიტალის მოქმედების არეალი. ახალი რეალობიდან გამომდინარე, ლიბერალური და კლასიკური თეორიები ახლებურად იქნა გააზრებული, რომელთა თანახმად, ეკონომიკას თავისი შინაგანი დინამიკის წყალობით შეუძლია უზრუნველყოს ეფექტიანი და რაციონალური 33 გადაწყვეტილებები ყოველგვარი გარე ჩარევის გარეშე. საბაზრო ურთიერთობების მთელი მსოფლიოს მაშტაბით გავრცელებისა და გაღრმავების უზრუნველსაყოფად მათში ყველა ქვეყანის მონაწილეობაა აუცილებელი. ქვეყნებში თავისუფალი ბაზრის დამკვიდრების მიმართულებებად დაისახა ისეთი ღონისძიებები, როგორებიცაა ეკონომიკაში სახელმწიფოს ჩარევის შეზღუდვა, პრივატიზაცია, ვაჭრობის ლიბერალიზაცია, სახელმწიფო ხარჯების შემცირება, ფინანსური სფეროს დერეგულირება. ეს პრინციპები დაედო საფუძვლად „ვამინგტონის კონსენსუსს“, რომელსაც შემდგომ დაემატა კორპორაციული მართვის ეფექტიანი სისტემა, ანტიკორუფციულ ღონისძიებები, სამუშაო ძალის მოქნილი ბაზარი, სოციალური დაცვის სისტემის განვითარება, სიღარიბის წინააღმდეგ მიზნობრივ ბრძოლა და სხვა მოთხოვნები, რადგან ერთმნიშვნელოვანმა ლიბერალიზაციამ ინსტიტუციური ცვლილებებისა და კონკრეტული ეკონომიკის განვითარების თავისებურებების გათვალისწინების გარეშე ვერ მოიტანა სასურველი შედეგები. გლობალიზაციის თანამედროვე პროცესისთვის დამახასიათებელია ცალკეულ ქვეყნებში ეკონომიკის დერეგულირების ტენდენციების პარალელურად ზესახელმწიფოებრივ დონეზე რეგულირების პროცესების გაძლიერება. გლობალური ეკონომიკის მართვის ინსტიტუციურ-სამართლებრივი საფუძვლის ფორმირებაში აქტიურად მონაწილეობენ ტრანსნაციონალური კომპანიები, ტრანსნაციონალური ბანკები, ეკონომიკური პროფილის საერთაშორისო ორგანიზაციები და განვითარებული ქვეყნები. საერ-

თაშორისო გარიგებების მარეგულირებელი ზომების შერბილებამ და ბაზრების გახსნამ მსოფლიოში მთლიანად შეცვალა დარგების სტრუქტურა. 1980- 90-იან წლებში გამოჩნდა ბიზნესის მოდელი, დაფუძნებული წარმოების საერთაშორისო კონსოლიდაციაზე. მრეწველობისა და მომსახურების მრავალ დარგში განხორციელდა კონსოლიდაციის პროცესები, რამაც წარმოქმნა მსხვილი კორპორაციული გაერთიანებები. კონსოლიდაცია მოწოდებული იყო არა მხოლოდ იმისთვის, რომ ფირმებისთვის ბაზრები ფართოდ ხელმისაწვდომი გამხდარიყო და მათ ჰქონოდათ ვაჭრობის ლიბერალიზაციის უპირატესობებით სარგებლობის 34 შესაძლებლობები, არამედ იმისთვისაც, რომ მათ შეემცირებინათ დანახარჯები. კომპანიებმა განახორციელეს ბიზნესის ყველა ასპექტის რაციონალიზაცია, დაწყებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოებიდან, წარმოებიდან, დამთავრებული ფინანსებით, ლოგისტიკითა და რეკლამით. შედეგად ჩამოყალიბდა რაოდენობრივად ნაკლები, მაგრამ უფრო მსხვილი კორპორაციების წრე, რომელთაც შეუძლიათ განახორციელონ წარმოება და გაყიდვები გლობალური მასშტაბით. გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან მსოფლიო სოციალისტური სისტემის დაშლის შემდეგ კაპიტალისტურმა საბაზრო ეკონომიკამ, ფაქტობრივად, საყოველთაო ხასიათი შეიძინა; ქვეყნების უმრავლესობამ განახორციე-

ლა (ან გამოთქვა სურვილი, განეხორციელებინა) ეროვნული ეკონომიკისა და საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ლიბერალიზაცია. გაფართოვდა ეკონომიკური სუბიექტების თავისუფლების სფეროები, შეიზღუდა ეკონომიკის ფუნქციონირებაში სახელმწიფოს ჩარევა, განხორციელდა პრივატიზების საყოველთაო და სწრაფი პროცესები, გაიზარდა ბევრი ქვეყნის ეროვნული ეკონომიკების დამოკიდებულება ექსპორტზე, გაძლიერდა კონკურენცია, ერთი მხრივ, თვით ტრანსნაციონალურ კომპანიებს შორის, ხოლო, მეორე მხრივ, ტრანსნაციონალურ კომპანიებსა და ეროვნულ სახელმწიფოებს შორის.

დასკვნა

მიუხედავად იმისა, რომ გლობალიზაცია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების ძირითადი ტენდენციაა, სხვადასხვა ქვეყანასა და მსოფლიოს სხვადასხვა ეკონომიკურ და გეოგრაფიულ რეგიონს შორის შეიმჩნევა განსხვავებები გლობალიზაციის განვითარების სიღრმის თვალსაზრისით. ამიტომ აუცილებელი გახდა მანევრებელთა გარკვეული სისტემის შემუშავება, რომელიც გამოდგება სხვადასხვა ეკონომიკისა თუ ეკონომიკური სუბიექტის გლობალიზაციის ხარისხის შესაფასებლად. ამ პრობლემებზე მუშაობს ზოგიერთი საერთაშორისო ორგანიზაცია.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. გელაშვილი მ, საინვესტიციო პოლიტიკის ეფექტიანობა, თბ., 2005.
2. დავითაშვილი ზ, ნაციონალიზმი და გლობალიზაცია. თბ., 2003
3. კუტუბიძე ს, ბიზნესი და კანონმდებლობა, 2008. 13-14, გვ.17, 23-25
4. მექვაბიშვილი ე, ეკონომიკის გლობალიზაცია: მიმართულებები, გამოწვევები, პერსპექტივები, თბ., 2009
5. სეფაშვილი ე, მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების ობიექტური ტენდენციები. ჟურნ., „მაკროეკონომიკა“, 2001, № 3
6. გლობალიზაცია და საქართველო, ტ. 2, თბ., 2008
7. გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური შესაძლებლობები (შრომების კრებული), თბ., 2008.
8. ჩაგელიშვილი ლ, გლობალიზაცია და საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური უსაფრთხოება. ჟურნ., „სოციალური ეკონომიკა“, 2005წ., № 5, გვ.32-39

9. ჯანდიერი გ, გლობალიზაცია და ეკონომიკა, 2006 წლის 5 აპრილი, სტატია მომზადდა საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო კვლევების ფონდის დაკვეთით.
10. ჯონ მეინარდ კეინსი, „დასაქმების, პროცენტისა და ფულის ზოგადი თეორია“, 1936
11. ევგენი ბათაშვილი და დალი მაგრაქველიძე „საქართველოში საინვესტიციო გარემოს სრულყოფის პრინციპები“, 2009
12. პიტერ ჰ. ლინდერტი „საერთაშორისო ეკონომიკა“ 2001, „პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები და მრავალეროვნული კომპანიები“ თავი XXIV
13. ოლივიე ბლანშარი „მაკროეკონომიკა, მოლოდინი, მოხმარება და ინვესტიცია“, თავი 16-ე, თბ. 2014.
14. Arndt, Sven W. and Henryk Kierzkowski, eds. Fragmentation: New Production Patterns in the World Economy (Oxford: Oxford University Press), 2011.
15. Blair D. Trade negotiations in the OECD, structures, institutions and states (London and New York:

Kegan Paul International), 1992.

16. Foreman-Peck J. A history of the world economy, International relations since 1850 (Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf), 2005.

17. Plantey A. De la politique entre États, principes de diplomatie (Paris: Pedone), 1991.

18. Porter M. The Competitive Advantage of Nations (London: Macmillan Business), 1998.

19. Asian Development Bank. Annual Report, 2004-2006.

20. Black Sea Trade and Development Bank. Annual

Report, 2004-2006.

21. BP Statistical Review of World Energy, June 2006 (www.bp.com/statisticalreview).

22. Czech Export Bank. Annual Report, 2010-2015.

23. EBRD Annual Report, 2014-2015.

24. Economic Survey of Europe. United Nations, New York and Geneva, 2000-2015.

25. Inter-American Development Bank. Annual Report, 2004-2015.

26. Nordic Investment Bank. Annual Report, 2004-2015.

THEORETICAL ASPECTS OF GLOBALIZATION

ZURAB KOZMAVA

PhD student of GTU

E-mail: barata49@mail.ru

Summary

The article discusses the formation of the historical and theoretical aspects of the global economy. The article states that competitive struggle to gain global market share is going on. The author believes that it is necessary for countries to participate in the global economy, that the current political, economic, social events (the end of the Cold War, the rise of free markets, the growth of regionalism) in the development of the world economy sets a completely new aspects and dimensions. This trend affects not only the volume of companies and their competitive strategies, but also to determine the appropriateness of a particular activity.

The author believes that the globalization of the world economy development trend, so it was necessary to have some system of indicators that can be used for a variety of economic and economic globalization, the quality of the subject. The problems with the work of some international organizations.

Keywords

Globalization

Globalized market

Globalization Theory